

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการมีและใช้อาวุธปืนของประชาชน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490¹

อรรถพงศ์ เทพทัศน์²

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเกิดอาชญากรรม คือ การเข้าถึงเครื่องมือที่ใช้ในการก่อเหตุ โดยเฉพาะ “อาวุธปืน” ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้ก่ออาชญากรรมมักเลือกใช้ เนื่องจากมีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการกระทำผิดหลายประการ ได้แก่ ขนาดกะทัดรัด พกพาสะดวก สามารถซ่อนเร้นได้ง่าย ราคาหาซื้อไม่สูง และมีอนุภาพสร้างความหวาดกลัวหรือทำอันตรายแก่ผู้อื่นได้อย่างรุนแรง อาวุธปืนจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมในสังคมไทยปัจจุบัน และเป็นหนึ่งในปัญหาหลักที่ต้องได้รับการกำกับ ดูแล และควบคุมอย่างจริงจังและเข้มงวด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและลดความรุนแรงของอาชญากรรมในอนาคต

ดังนั้น อาวุธปืนจึงมีอนุภาพร้ายแรง สามารถสร้างอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของมนุษย์ รวมถึงสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ได้อย่างง่ายดาย ทั้งในระยะใกล้และระยะไกล อาวุธปืนจึงถือเป็นเครื่องมือที่มีทั้งคุณและโทษ ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ใช้งานในด้านประโยชน์ อาวุธปืนถูกนำมาใช้เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและปกป้องสังคม เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้อาวุธปืนในการจับกุมผู้กระทำความผิด หรือทหารใช้อาวุธปืนในการป้องกันประเทศจากศัตรูภายนอก ในอีกมุมหนึ่ง อาวุธปืนยังสามารถสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนผู้สุจริตในสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูง อย่างไรก็ตามอาวุธปืนก็เป็นเครื่องมือสำคัญในการก่ออาชญากรรม ผู้ก่อเหตุจำนวนไม่น้อยใช้อาวุธปืนเป็นเครื่องมือในการจี้ ปล้น ทำร้าย หรือแม้กระทั่งการก่อการร้าย นอกจากนี้ อาวุธปืนยังเป็นสัญลักษณ์แห่งความรุนแรง ความตาย และความหวาดกลัว ทำให้ผู้ที่พบเห็นหรือเผชิญหน้ากับผู้ถือปืนมักเกิดความเกรงกลัวโดยสัญชาตญาณ ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงมีความจำเป็นต้องออกกฎหมายเพื่อควบคุมการครอบครองการมีและการใช้อาวุธปืน รวมถึงเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน โดยมาตรการทางกฎหมายครอบคลุมตั้งแต่การผลิต การจำหน่าย การนำเข้า การส่งออกนอกราชอาณาจักร ตลอดจนการอนุญาตให้มี ให้ใช้ และพกพาอาวุธปืน เพื่อป้องกันไม่ให้อาวุธเหล่านี้ถูกนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคม

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการมีและใช้อาวุธปืนของประชาชนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จตุพร วงศ์ทองสรรค์ และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์รัล เล็งวิทยา และ รองศาสตราจารย์ ประเทือง ธนิยผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในปัจจุบันประเทศไทยใช้ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เป็นกฎหมายแม่บทในการกำกับดูแลเรื่องอาวุธปืน รวมถึงกฎหมายและมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. 2530 พระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกยุทธภัณฑ์นอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2533 คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน (ฉบับที่ 37) พ.ศ. 2519 พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 แม้กฎหมายเหล่านี้ถูกตราขึ้นเพื่อกำหนดมาตรการควบคุมที่เข้มงวด แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่ามี ปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ นอกจากนี้สภาพสังคมที่มีอาชญากรรมสูงยังทำให้ประชาชนบางส่วนมองว่า การครอบครองอาวุธปืนเพื่อป้องกันตนเองเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถคุ้มครองประชาชนได้อย่างทั่วถึงและทันทั่วถึงเมื่ออาชญากรมีอาวุธปืน แต่ประชาชนไม่มีอาวุธที่สามารถป้องกันตนเองได้ ย่อมทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความข่มขู่ และอาจนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมในสังคม อย่างไรก็ตาม การเปิดโอกาสให้ประชาชนถือครองอาวุธปืนอย่างกว้างขวางก็อาจสร้างความเสี่ยงต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมเช่นเดียวกัน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่า ผลดีและผลเสียของการมีและใช้อาวุธปืน ในสังคมไทยควรถูกปรับสมดุลอย่างไร โดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ที่ประเทศไทยใช้บังคับอยู่นั้น มีผลบังคับใช้มาแล้วกว่า 78 ปี โดยมีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมให้ประชาชนมีอาวุธปืนเพื่อ ป้องกันตนเอง ปกป้องทรัพย์สิน การกีฬา และการล่าสัตว์ แต่ในความเป็นจริง พบว่ามีการนำอาวุธปืนไปใช้ในทางที่ผิดเพิ่มมากขึ้น เช่น การตัดสินใจส่วนตัว ความขัดแย้งในครอบครัว ปัญหาความรัก และข้อพิพาททางธุรกิจ ซึ่งสร้างความสูญเสียทั้งต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องทำการ วิเคราะห์เชิงลึก เกี่ยวกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกฎหมายปัจจุบัน รวมถึงเสนอแนวทางปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนที่เหมาะสม ปลอดภัย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมไทย

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการมีและใช้อาวุธปืนของประชาชน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มีเรื่องที่น่าสนใจว่าอยู่หลายประการ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงการควบคุมการมีและการใช้อาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ว่าได้มีกฎหมายในการให้อำนาจหรือมีบทบาทแก้ไขปัญหามาอย่างไรบ้าง โดยจะวิเคราะห์จากประเด็นปัญหาดังนี้

ประการแรก คือ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติในการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ซึ่งตามมาตรา 13 (6) ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่

(1) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา 47 ถึงมาตรา 111 มาตรา 120 มาตรา 177 ถึงมาตรา 183 มาตรา 249 มาตรา 250 หรือมาตรา 293 ถึงมาตรา 303

(ข) มาตรา 254 ถึงมาตรา 257 และพันธโทษยังไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพันธโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกขู่โทษ

(2) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช 2477 มาตรา 11 มาตรา 22 มาตรา 29 หรือมาตรา 33 หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 2 มาตรา 24 มาตรา 33 หรือมาตรา 38

(3) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปในระหว่างห้าปีนับย้อนขึ้นไปจากวันยื่นคำขอ สำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน (1) และ (2) เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(4) บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

(5) บุคคลซึ่งไม่สามารถจะใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตามมาตรา 11

(6) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(7) บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้

(8) บุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

(9) บุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สำหรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ห้ามมิให้ออกให้แก่บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และมีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาตน้อยกว่าหกเดือน

จะเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มีข้อจำกัดกำหนดครอบคลุมไปถึงว่าบุคคลที่จะขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนได้ จะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติได้รับการตรวจสอบปัญหาด้านสุขภาพจิตอย่างเป็นระบบจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเสียก่อนว่า บุคคลดังกล่าวไม่มีปัญหาในเรื่องสุขภาพจิต เช่น 1. โรคแพนิก เป็นโรคต้นตระหนก เกิดขึ้นจากระบบประสาทอัตโนมัติมีการทำงานที่ไวต่อสิ่งกระตุ้น ทำให้มีอาการแพนิกได้แก่หัวใจเต้นเร็ว หายใจติดขัด จุกแน่น เวียนศีรษะ คล้ายจะเป็นลม หรือเหมือนกับจะถึงชีวิต โดยการเกิดครั้งแรกจะเกิดขึ้นเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่มีเรื่องกดดันหรือถูกกระตุ้นให้ตื่นตัว 2. โรคซึมเศร้า ผู้ที่ป่วยเป็นโรคซึมเศร้าจะมีอาการหดหู่ ท้อแท้ เบื่อหน่าย รู้สึกไม่มีคุณค่าในตนเอง บางรายอาจไม่รู้สึกรู้สีกแต่จะเบื่อหน่ายทุกอย่างรอบตัว และไม่รู้ว่าอยู่ต่อไปเพื่ออะไร ความสำคัญของโรคนี้คือผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการรักษา มีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง 3. โรคจิตเภท ผู้ป่วยจะมีอาการประสาทหลอน หูแว่ว มีภาพหลอนเกิดขึ้น และจะแสดงออกโดยการพูดคนเดียว หัวเราะคนเดียว มีความหลงผิดหรือหวาดระแวง 4. โรคไบโพลาร์หรือโรคอารมณ์สองขั้ว เป็นความผิดปกติทางอารมณ์ของผู้ป่วยมีลักษณะอารมณ์เปลี่ยนแปลงไปมาระหว่าง ช่วงซึมเศร้าและช่วงที่อารมณ์ดีเกินปกติ (ช่วงแมนี) โดยในช่วงซึมเศร้าจะมีอาการหดหู่ ท้อแท้ สิ้นหวัง อาการช่วงนี้จะเหมือนผู้ป่วยโรคซึมเศร้า อาการจะคงอยู่ติดต่อกันนานหลายเดือนแล้วหายไปเหมือนคนปกติก่อน

จะเข้าสู่ช่วงอาการเมเนีย ซึ่งจะมีอารมณ์ฉีกัก มีพลัง อยากทำหลายอย่าง กระฉับกระเฉง นอนน้อย ใจดี มนุษย์สัมพันธ์ดี อารมณ์ดี แต่มีปัญหาในเรื่องของการควบคุมอารมณ์ของตนเอง บางรายพบว่าอยากทำอะไร แล้วต้องได้ทำทันที 5. โรคสมองเสื่อม พบมากในคนที่อายุ 65 ปีขึ้นไป ในคนที่ป่วยเป็นโรคสมองเสื่อมจะไม่ใช่ว่าคนที่หลงลืมในลักษณะใจลอย เช่น วางกุญแจไว้แล้วลืมว่าตนเองวางไว้ตรงไหน แบบนั้นเป็นอาการใจลอย สมารถได้อยู่กับเรื่องที่ทำ ณ ขณะนั้น อาจมีคิดถึงเรื่องอื่นอยู่ในขณะที่วางกุญแจ ทำให้หลงลืม 6. โรคใช้ความรุนแรง เป็นการแสดงอารมณ์ก้าวร้าว รุนแรงมากจนไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ในทางการแพทย์ถือว่าป่วยจิตเวช มีความคิด สติการรับรู้ที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง ส่งผลกระทบเกิดอันตรายต่อบุคคลรอบข้างผู้ป่วย ไม่ว่าจะเป็นการใช้อาวุธทำร้ายร่างกาย ก่ออาชญากรรม ซึ่งบุคคลธรรมดาอย่างเรา ๆ ที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคม จะต้องระมัดระวังและหลีกเลี่ยงคนกลุ่มคลั่ง 7. บุคคลที่มีสารเสพติดในร่างกาย และโรคจิตเภทอื่น ๆ เป็นต้น แม้กฎหมายฉบับนี้ตามมาตรา 13 (6) จะกำหนดว่าบุคคลผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ต้องไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ แต่ก็ไม่ได้บัญญัติบังคับให้ต้องมีการตรวจสุขภาพจิตโดยจิตแพทย์อย่างเป็นทางการ เป็นเพียงการขอใบรับรองจากผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้บังคับบัญชา (ในกรณีเป็นข้าราชการ) ซึ่งเป็นเพียงการคัดกรองในเบื้องต้นเท่านั้น ไม่ได้วินิจฉัยจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโดยตรงดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ด้วยเหตุนี้ อาจทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาได้หากพบว่าบุคคลดังกล่าวได้ใช้อาวุธปืนในขณะที่มีโรคประจำตัว หรือมีอาการป่วยทางจิตอยู่

และปัญหาอีกประการหนึ่งในเรื่องคุณสมบัติในการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนนั้น ต้องเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมการใช้อาวุธปืนและมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาวุธปืนจากสมาคมหรือสถาบันเกี่ยวกับการยิงปืนต่างๆที่ได้รับอนุญาตจากภาครัฐว่าได้มาตรฐานเสียก่อน โดยกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้กำหนดไว้เลย เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าบุคคลสามารถขออนุญาตมีหรือใช้อาวุธปืนได้ไม่จำเป็นต้องใช้อาวุธปืนเป็นหรือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาวุธปืนก็ได้ แค่มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ก็เพียงพอแล้ว ด้วยเหตุนี้ อาจทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาได้หากบุคคลได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนได้แล้วอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้จึงควรกำหนดเรื่องความรู้ ความสามารถในการใช้อาวุธปืน โดยให้บุคคลผู้ที่จะขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนควรจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการใช้อาวุธปืนเบื้องต้นเป็น โดยจะต้องผ่านการฝึกอบรมความรู้เรื่องการใช้ปืน โดยการจะกำหนดให้ต้องผ่านการทดสอบทั้งในภาคทฤษฎีตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดและให้ทำแบบทดสอบข้อเขียนและทดสอบการใช้ปืนในภาคปฏิบัติ โดยกำหนดคะแนนขั้นต่ำในการผ่านเกณฑ์ที่จะเป็นคุณสมบัติในการขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าบุคคลที่ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนสามารถควบคุมการใช้อาวุธปืนได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ปัญหาประการที่สอง ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพียงครั้งเดียว โดยมีได้มีการเรียกมาตรวจสอบซ้ำ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และ

สิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 กำหนดให้การอนุญาตมีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป.4) เป็นแบบถาวร ครอบงำที่ผู้ได้รับอนุญาตยังเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้นอยู่ ซึ่งหมายความว่าไม่มีข้อกำหนดให้ต้องมีการเรียกมาตรวจสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตซ้ำเป็นระยะๆ ทำให้ผู้ที่เคยมีคุณสมบัติครบถ้วนตอนยื่นขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ได้บัญญัติ ในเรื่องระยะเวลาการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามความในส่วนนี้จะออกได้แต่ตามประเภทและมีกำหนดอายุ ดังต่อไปนี้ (3) ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น โดยผู้ได้รับอนุญาตสามารถมีและใช้อาวุธปืนมีอายุตลอดเวลาที่ยังมีชีวิตอยู่ ถ้าเรียกให้เข้าใจง่ายๆ ก็คือใช้ได้จนกว่าจะตาย นอกจากกฎหมายไม่ได้กำหนดให้เรียกผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมาตรวจสอบเรื่องคุณสมบัติซ้ำภายหลังจากการได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว อาจปรากฏว่าหากภายหลังผู้ได้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ เกิดมีปัญหาด้านสุขภาพจิต เช่น โรคซึมเศร้า โรคจิตเภท หรือติดสารเสพติด หรือขาดคุณสมบัติข้อหนึ่งข้อใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 หรือมีสมรรถภาพทางร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไป การกำหนดให้ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน มีอายุตลอดระยะเวลาที่ผู้ได้รับอนุญาตนั้นเป็นเจ้าของอาวุธปืน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ที่ได้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติหรือมีสมรรถภาพร่างกายที่บกพร่องหรือเปลี่ยนแปลงไป ผู้นั้นยังคงมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยการพิจารณาคุณสมบัติแบบครั้งเดียวนั้น เป็นการตรวจสอบคุณสมบัติในขั้นตอนการขออนุญาตจะเน้นที่ประวัติอาชญากรรม และการรับรองความประพฤติจากผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นการคัดกรอง ณ เวลาที่ยื่นขอเท่านั้น แต่ไม่สามารถสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือสภาพจิตใจในอนาคตได้ อาจมีผลกระทบและความเสี่ยงต่อความปลอดภัยสาธารณะ การที่ผู้มีปัญหาสุขภาพจิตหรือมีพฤติกรรมชอบใช้ความรุนแรงสามารถเข้าถึงอาวุธปืนได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมร้ายแรง เช่น เหตุกราดยิง หรือการทำร้ายผู้อื่นและตนเองเหมือนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้เห็นตามสื่อ เช่น

เหตุการณ์กราดยิงโคราช³ เป็นเหตุการณ์กราดยิงครั้งรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของไทย เริ่มต้นขึ้นเมื่อเวลาประมาณ 15.00 น. ของวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563 เมื่อ นายทหารยศ "จ.ส.อ." สังกัดค่ายสุรธรรมพิทักษ์ กองทัพภาคที่ 2 จ. นครราชสีมา ใช้อาวุธปืนยิง พ.อ. อนันต์จู่โรจน์ กระแสร์ ผู้บังคับบัญชา และอนงค์ มิตรจันทร์ แม่ยายของผู้บังคับบัญชา เสียชีวิต จากปมขัดแย้งเรื่องบ้านพักทหาร ก่อนที่จะเข้าไปกราดยิงที่หน่วยของตนเพื่อเอาอาวุธที่คลังอาวุธ และยิงเจ้าหน้าที่เวรเสียชีวิต จากนั้นผู้ก่อเหตุได้ขโมยรถฮัมวีขับออกมาจากหน่วย และกราดยิงประชาชนจนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตหลายราย สุดท้ายจึงหลบหนีเข้าไปในห้างสรรพสินค้าเทอร์มินอล 21 โคราช ทำให้มีประชาชนและพนักงานของห้างติดอยู่ภายในเป็นจำนวนมาก

³ Thai PBS Digital Media.(2567). 4 ปี เหตุการณ์กราดยิงโคราช กับการถอดบทเรียน จนอยากถอดใจ? สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.thaipbs.or.th/now/content/787>.

หลังความพยายามในการช่วยเหลือตัวประกันนานหลายชั่วโมง เกิดเสียงปืนดังเป็นระยะ ๆ ระหว่างการต่อสู้ของเจ้าหน้าที่และคนร้าย ในที่สุด เมื่อถึงเช้าวันที่ 9 กุมภาพันธ์ เวลาประมาณ 09.00 น. จ.ส.อ. จักรพันธ์ จึงถูกเจ้าหน้าที่วิสามัญเสียชีวิตบริเวณชั้นล่างของห้าง ก่อนจะช่วยเหลือตัวประกันที่เหลือออกมาได้สำเร็จ เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้มีผู้เสียชีวิตรวมทั้งสิ้น 30 ราย (รวมคนร้าย) และบาดเจ็บอีก 58 ราย

ปัญหาประการที่สาม ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บรายละเอียดอัตลักษณ์ของอาวุธปืน ประเทศไทยมีประเด็นที่ซับซ้อนและมีผลกระทบอย่างมากต่อการบังคับใช้กฎหมายและการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งตามตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ไม่ได้กำหนดให้มีการจัดเก็บรายละเอียดของอาวุธปืนไว้ การขาดระบบจัดเก็บอัตลักษณ์ของอาวุธปืน หัวกระสุนปืน และปลอกกระสุนปืน เช่น หมายเลขทะเบียน หมายเลขบาร์โค้ด หรือข้อมูลชีวมิติของอาวุธปืนอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกัน โดยในปัจจุบันแม้จะมีการกำหนดให้มีหมายเลขทะเบียนอาวุธปืนและหนังสือแสดงการอนุญาต แต่ข้อมูลดังกล่าวยังอยู่ในรูปแบบของกระดาษ โดยในหลายพื้นที่ ไม่มีระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้แบบเรียลไทม์ และไม่สามารถระบุตัวตนของอาวุธปืนได้ในเชิงลึก เช่น ข้อมูลลักษณะกระสุนปืน ลายเซ็นการยิง (ballistics signature) และขั้นตอนในการตรวจสอบก่อนและภายหลังจากการได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว โดยไม่มีการเรียกตรวจสอบอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตไปแล้วมาตรวจสอบซ้ำ เพราะอาจจะเกิดปัญหาที่ตามมาคือ เมื่อได้รับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว ผู้ได้รับอนุญาตอาจจะนำอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตมาแล้วไปดัดแปลง เพื่อเปลี่ยนอัตลักษณ์ของอาวุธปืนได้ และการที่กฎหมายยังมิได้กำหนดให้มีการต่อใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตอีก จึงทำให้ไม่มีการตรวจสอบอาวุธปืนได้ ทำให้ระบบฐานข้อมูลทางทะเบียนอาวุธปืนไม่เป็นปัจจุบัน และไม่สามารถนำไปสู่การควบคุมอาวุธปืนได้ ถือเป็นปัญหาที่สำคัญในกระบวนการควบคุมอาวุธปืนและส่งผลกระทบอย่างมากต่อการบังคับใช้กฎหมาย เพราะการสืบสวนคดีอาชญากรรมและความมั่นคงสาธารณะ ในทางปฏิบัติ ระบบฐานข้อมูลของอาวุธปืนยังขาดการบูรณาการ ทำให้ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมการปกครอง, ตำรวจ, และกรมสรรพาวุธ ไม่ได้เชื่อมโยงถึงกันอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่งผลให้การตรวจสอบประวัติอาวุธปืนเป็นเรื่องที่ทำได้ยากและใช้เวลานาน

ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การบันทึกข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ข้อมูลที่จัดเก็บในปัจจุบันมักจะจำกัดอยู่แค่เพียงข้อมูลของผู้ครอบครองและหมายเลขทะเบียน แต่ไม่ได้ระบุรายละเอียดที่สำคัญอื่น ๆ เช่น ประวัติการเปลี่ยนมือของปืนแต่ละกระบอก หรือประวัติการซ่อมบำรุง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสืบสวนคดีอาชญากรรมที่ใช้อาวุธปืน อีกหนึ่งช่องโหว่คือ การขาดกลไกที่ชัดเจนในการติดตามอาวุธปืน ตั้งแต่ขั้นตอนการนำเข้า การจำหน่ายไปจนถึงการครอบครอง หากปืนมีการเปลี่ยนมือหรือสูญหาย ระบบการบันทึกข้อมูลในปัจจุบันอาจไม่สามารถอัปเดตสถานะได้อย่างทันท่วงที ทำให้เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ เจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการสืบย้อนกลับ ไปด้วยว่าอาวุธปืนนั้นมีที่มาอย่างไรและใครคือผู้ครอบครองที่แท้จริง

นอกจากปัญหาด้านการจัดเก็บแล้ว กฎหมายที่เกี่ยวข้องก็ยังไม่ครอบคลุม โดยไม่มีการระบุให้ต้องมีการบันทึกและอัปเดตข้อมูลอย่างเป็นระบบ เมื่อมีการเปลี่ยนมือหรือเปลี่ยนแปลงสถานะของอาวุธปืน การไม่มีกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องนี้ ทำให้ไม่มีการบังคับให้หน่วยงานต่าง ๆ ต้องร่วมมือกันในการสร้างฐานข้อมูลที่เป็นหนึ่งเดียว ส่งผลให้ข้อมูลกระจัดกระจายและขาดความน่าเชื่อถือ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อตรงต่อการป้องกันอาชญากรรม หากเจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงและครอบคลุมได้ทันที ก็จะสามารถติดตามผู้กระทำผิดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การมีฐานข้อมูลที่แข็งแกร่งยังสามารถช่วยในการปราบปรามการค้าอาวุธปืนเถื่อน ได้อีกด้วย เพราะสามารถตรวจสอบได้ว่าปืนแต่ละกระบอกที่ถูกนำมาใช้ในคดี มีที่มาอย่างไรและหลุดรอดจากระบบการควบคุมไปได้อย่างไร

ปัญหาประการที่สี่ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บและรักษาอาวุธปืน ซึ่งตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มิได้มีกฎหมายกำหนดให้มีสถานที่หรือวิธีการจัดเก็บรักษาอาวุธปืนไว้เป็นการเฉพาะเลย การที่ประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้เจ้าของอาวุธปืนต้องมีสถานที่จัดเก็บรักษาอาวุธปืนไว้โดยเฉพาะเจาะจง ทำให้เกิดปัญหาและความท้าทายหลายประการเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืนและความปลอดภัยของสังคมโดยรวม ปัจจุบันการเก็บรักษาอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ก็ไม่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ ทั้งเป็นกฎหมายที่ใช้มานานและอาจไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ปัญหาหลักๆ สามารถแจกแจงได้ดังนี้

ความเสี่ยงต่อการโจรกรรมและการนำไปใช้ก่ออาชญากรรม เมื่อไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจนเกี่ยวกับมาตรฐานของสถานที่เก็บรักษาอาวุธปืน เจ้าของปืนอาจเก็บรักษาอาวุธปืนในลักษณะที่ไม่ปลอดภัยเพียงพอ เช่น เก็บไว้ในตู้ธรรมดาลิ้นชัก ใต้หมอน หรือแม้แต่วางไว้ในที่ที่เข้าถึงได้ง่าย สิ่งนี้เพิ่มความเสี่ยงอย่างมากต่อการถูกโจรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเจ้าของไม่อยู่บ้านหรือไม่ระมัดระวัง เมื่ออาวุธปืนถูกขโมยไปย่อมมีโอกาสสูงที่อาวุธเหล่านั้นจะถูกนำไปใช้ในการก่ออาชญากรรม เช่น ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย หรือแม้แต่คดีที่ร้ายแรงกว่านั้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม

ความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุจากการเข้าถึงของบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาต การที่อาวุธปืนไม่ได้รับการจัดเก็บรักษาอย่างมิดชิดและปลอดภัย เสี่ยงที่เด็กหรือบุคคลที่ไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอ หรือบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตจะสามารถเข้าถึงอาวุธปืนได้โดยง่าย ซึ่งอาจนำไปสู่อุบัติเหตุที่ไม่คาดคิด เช่น เด็กเล่นปืนจนลั่นใส่ผู้อื่น เช่น

เหตุการณ์ เด็ก 17 ปี ทำปืนลั่นใส่อกเพื่อนดับ⁴ กลุ่มวัยรุ่นอายุ 17 ปี ตั้งวงดื่มสุรากัน ก่อนมีคนเอาปืนออกมาเล่น สุดท้ายพลาดทำปืนลั่นใส่อกเพื่อนเสียชีวิต เมื่อเวลา 01.20 น. ของวันที่ 9 ก.ค. 68 เกิดเหตุ

⁴ Ch 7HD NEWS ข่าวออนไลน์,(2568).นิกว่าไม่มีกระสุน เด็ก 17 ทำปืนลั่นใส่อกเพื่อนดับ.สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2568, จาก <https://news.ch7.com/detail/813903>.

สลดหนุ่มวัย 17 ปี ทำปิ่นลั่นใส่เพื่อนวัยเดียวกันจนได้รับบาดเจ็บสาหัส ขณะตั้งวงดื่มสุรกัน เหตุเกิดที่บ้านหนองแวงน้อย หมู่ 8 ตำบลโชคชัย อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร หลังเกิดเหตุเพื่อนๆ และมือยิงช่วยกันนำตัวผู้บาดเจ็บขึ้นรถกระบะและนำส่งยังโรงพยาบาลนิคมคำสร้อย แต่ได้เสียชีวิตในเวลาต่อมา จากการสอบถาม นายเอ (นามสมมติ) ผู้ก่อเหตุ เล่าว่า ตนเองได้ถูกชักชวนไปเล่นบ้านเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งอยู่หมู่บ้านเดียวกันกับนายพนทวัฒน์ ผู้ตาย ซึ่งในวงได้มีการดื่มเหล้ากัน ต่อมาเพื่อนที่ไปด้วยกันได้นำปิ่นออกมาโชว์แล้วทำการขั่นลำแล้วนำมาวางไว้ตรงหน้า ตนเองคิดว่าปิ่นไม่มีลูก เลยหยิบขึ้นมาก่อนที่ปิ่นจะลั่นออกไปถูกนายพนทวัฒน์ ผู้ตาย ที่นั่งตรงข้าม บริเวณหน้าอกด้านซ้าย จำนวน 1 นัด ตนจึงขอความช่วยเหลือจากชาวบ้านให้นำตัว นายพนทวัฒน์ ผู้ตาย ส่งโรงพยาบาลแต่เสียชีวิตในเวลาต่อมา ซึ่งหลังเกิดเหตุตนเองก็ไม่ได้หนีไปไหน รอมอบตัวและให้การกับตำรวจ

เหตุการณ์ เด็ก ป.4 ขโมยปิ่นพ่อโชว์ลั่นใส่เพื่อนอาการสาหัส เกิดเหตุเด็กนักเรียนชั้น ป.4 โรงเรียนแห่งหนึ่งใน จ.นครราชสีมา ขโมยปิ่นพ่อมาเล่นโชว์เพื่อน จนกระสุนลั่นใส่เพื่อนนักเรียนอาการสาหัส ยังต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์อย่างใกล้ชิด วันนี้ (3 ม.ค.2563) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เมืองนครราชสีมา พร้อมเจ้าหน้าที่ทหารกองทัพอากาศที่ 2 เข้าตรวจสอบที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในจ.นครราชสีมา หลังเกิดเหตุเด็กนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถูกอาวุธปิ่นพกสั้นยิงได้รับบาดเจ็บ บริเวณชั้น 3 ของอาคารเรียน 7 ทั้งนี้เด็กที่ถูกยิงเป็นนักเรียนชายชั้น ป.4 มีบาดแผลถูกยิงเข้าที่หน้าอกด้านขวากระสุน ทะลุปอดและหลังอาการสาหัส เจ้าหน้าที่กู้ภัยสว่างเมตตาธรรมสถานนครราชสีมา ได้รับนำตัวส่งโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ขณะนี้อาการยังโคม่า เนื่องจากแพทย์ระบุดูเยื่อหุ้มปอดฉีกขาดทั้งสองข้างยังไม่ฟื้นจิตอันตรายยังอยู่ในความดูแลของแพทย์อย่างใกล้ชิด จากการสอบสวนเบื้องต้น เด็กชายเอ (นามสมมติ) ได้ขโมยอาวุธปิ่นของพ่อที่เป็นทหาร มาเล่นที่โรงเรียน ในระหว่างที่โชว์เล่นกับเพื่อน อาวุธปิ่นเกิดลั่นถูกเพื่อนชายร่วมชั้นเรียนได้รับบาดเจ็บสาหัส จากการสอบถามผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้น ป.4 ร่วมห้องรายหนึ่ง ระบุว่า ลูกชายเห็นเด็กชายเอ ได้นำปิ่นของพ่อปิ่นมาเล่นโชว์ให้เพื่อนๆ เมื่อ 1 สัปดาห์ก่อนจะปีใหม่ ซึ่งผู้ปกครองก็ถามลูกร่วมห้องว่า เป็นปิ่นจริงหรือปิ่นปลอม แต่ไม่มีใครแจ้งให้ครูประจำชั้นทราบ กระทั่งวันนี้เด็กชายเอ นำปิ่นกระบอกเดิมมาเล่นโชว์เพื่อนอีกจนเกิดพลาดปิ่นลั่นใส่เพื่อน

นอกจากนี้ บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิตหรือมีแนวโน้มชอบใช้ความรุนแรงก็อาจเข้าถึงอาวุธปิ่นได้ง่ายขึ้น หากไม่มีมาตรการจัดเก็บรักษาที่เข้มงวด โดยมีเหตุการณ์ที่เกิดลักษณะนี้ในหลายๆประเทศ เช่น

ประเทศไทย เหตุการณ์กราดยิงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จ.หนองบัวลำภู⁵ จากเหตุการณ์ที่อดีตตำรวจ ก่อเหตุกราดยิงและไล่แทงเด็กและครู ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดหนองบัวลำภู เมื่อวันที่ 6 ต.ค. ที่ผ่านมา

⁵ Thai PBS Digital Media.(2563). เด็ก ป.4 ขโมยปิ่นพ่อโชว์ลั่นใส่เพื่อนอาการสาหัส สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/287594>.

⁶ BBC NEWS ไทย, (2022).กราดยิงหนองบัวลำภู : อดีตตำรวจกราดยิงศูนย์เด็กเล็ก สังหาร 36 ชีวิต ตำรวจชี้แรงจูงใจมาจากเครียดสะสมและทะเลาะภรรยา.สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2568, จาก<https://www.bbc.com/thai/thailand-63155949>

ส่งผลให้เด็กเล็ก เสียชีวิต 24 คน และเมื่อรวมกับผู้เสียชีวิตจากจุดเกิดเหตุอื่น ๆ ทำให้ยอดผู้เสียชีวิตอยู่ที่ 36 คน ไม่รวมตัวผู้ก่อเหตุ เหตุการณ์นี้ ทำให้โศกนาฏกรรมในภาคอีสานของไทย กลายเป็นหนึ่งในเหตุการณ์ และโจมตีโรงเรียนครั้งร้ายแรงครั้งหนึ่งของโลก

และเหตุการณ์ในสหรัฐฯ เร่งสอบเหตุการณ์ใน โรงเรียนประถม เสียชีวิต 2 เจ็บ 17⁷ เหตุการณ์ใน โรงเรียนคาทอลิกในรัฐมินนิโซตา เบื้องต้นมีรายงานนักเรียนเสียชีวิตแล้ว 2 คน บาดเจ็บ 17 คน ขณะที่ผู้ก่อเหตุปลิดชีพตัวเอง

วันที่ 27 ส.ค.2568 ชุดเจ้าหน้าที่จากหน่วยตำรวจที่ MINNEAPOLIS, MINNESOTA จำนวนมากค้น บริเวณที่เกิดเหตุรอบโรงเรียน Annunciation Catholic School ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา อยู่ในชุมชนทางตะวันออกเฉียงใต้ของมินนีแอโพลิส ซึ่งมีโบสถ์คาทอลิกอยู่ในบริเวณเดียวกัน ตำรวจได้รับแจ้งเหตุชายชุดดำกราดยิงใส่เด็กนักเรียนที่กำลังทำพิธีมิสซาใน โบสถ์ ระหว่างเปิดเรียนได้เป็นวันที่ 3 เท่านั้น โดยผู้ก่อเหตุยิงปืนผ่านหน้าต่างโบสถ์เข้าไปใส่เด็ก ๆ หลายสิบนัด ใช้ทั้งปืนไรเฟิล ปืนลูกซอง และปืนพก ซึ่งทั้งหมดเชื่อหามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จากนั้นผู้ก่อเหตุที่เจ้าหน้าที่เผยว่าอายุวัย 23 ปี เคยเรียนที่ โรงเรียนแห่งนี้และสำเร็จการศึกษาไปเมื่อปี 2017 จึงเข้าไปใน โบสถ์ และสุดท้ายปลิดชีพตัวเอง ซึ่ง เหตุการณ์นี้ส่งผลให้เด็กเสียชีวิตในที่เกิดเหตุ 2 คน อายุ 8 และ 10 ปี ขณะที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บอีก 17 คน เป็น เด็กนักเรียน 15 คน อายุ 6-14 ปี และผู้ใหญ่อีก 2 คน

ปัญหาการควบคุมอาวุธปืนที่ไม่ได้ใช้หรือถูกทอดทิ้ง เมื่อเจ้าของปืนเสียชีวิต ย้ายที่อยู่ หรือไม่ ประสงค์จะครอบครองอาวุธปืนอีกต่อไป หากไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีการส่งมอบอาวุธปืนคืนแก่ ทางราชการ หรือมีมาตรการจัดการที่ชัดเจน อาวุธปืนเหล่านั้นอาจถูกทอดทิ้ง เก็บไว้ในสภาพที่ไม่ปลอดภัย หรือแม้แต่ตกไปอยู่ในมือของบุคคลที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการนำไปใช้ในทางที่ผิด

ทั้งนี้ ต้องกำหนดเพิ่มมาตรการไว้ในกฎหมาย อาทิ เช่น การเก็บรักษาอาวุธปืนนั้นต้องเก็บไว้ในตู้ ล็อกและเก็บกระสุนปืนต่างหากจากอาวุธปืนโดยไม่สามารถเก็บรวบรวมไว้ในตู้เดียวกันได้ ต้องมีการทำ แผนที่ตั้งเก็บอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนให้แก่นายทะเบียนที่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนหรือให้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยละเอียดว่าจัดเก็บอาวุธปืนไว้ในบริเวณใดของบ้านก่อนที่จะขออนุญาตมีอาวุธปืน หากมีการเคลื่อนย้ายผู้ดังกล่าวหรือสถานที่จัดเก็บรักษาอาวุธปืนใหม่ต้องทำแผนผังใหม่ให้แก่เจ้าหน้าที่และ ต้องให้เจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบถึงสถานที่จัดเก็บอาวุธปืนทุกๆปีแบบเดียวกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศญี่ปุ่นที่มีมาตรการกำหนดควบคุมอาวุธปืนที่เข้มงวดที่สุดประเทศหนึ่งในโลกและควรจะมีเพิ่ม บทลงโทษในกรณีผู้ที่เก็บรักษาอาวุธปืนโดยประมาทจนเกิดความเสียหายซึ่งอาจทำให้ผู้ที่มีอาวุธปืนเพิ่ม มาตรการในการจัดเก็บอาวุธปืนให้ดียิ่งขึ้น

⁷ Thai PBS Digital Media.(2568). สหรัฐฯ เร่งสอบเหตุการณ์ใน โรงเรียนประถม เสียชีวิต 2 เจ็บ 17 สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2568, จาก<https://www.thaipbs.or.th/news/content/355848>.

จากข้อเท็จจริงและประเด็นปัญหาในการศึกษาเชิงคุณภาพดังกล่าว ทำให้การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษา จึงมุ่งเน้นไปที่ปัญหาของระบบการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอมีและใช้อาวุธปืนที่ยังไม่ครอบคลุมถึง คุณสมบัติในเชิงลึกในปัญหาเรื่องสุขภาพจิต และผู้ไม่มีความรู้ในเรื่องอาวุธปืนสามารถขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนได้ โดยเฉพาะปัญหาการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพียงครั้งเดียวโดยไม่เรียกตรวจสอบซ้ำ ตลอดจนปัญหาการไม่จัดเก็บอัตลักษณ์ของอาวุธปืนโดยไม่เรียกมาตรวจสอบซ้ำอีกหรืออาจเรียกมาต่อใบอนุญาตทุกๆปีตามที่กำหนดภายหลังได้รับการอนุญาตแล้ว และสถานที่จัดเก็บรักษาอาวุธปืนที่ต้องมีมาตรฐานเทียบเท่ากับต่างประเทศ จึงเป็นข้อบกพร่องที่สำคัญของระบบกฎหมายไทย ที่สมควรได้รับการ ทบทวนและปฏิรูปให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและสถานการณ์ด้านความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อป้องกันการใช้อาวุธปืนในทางที่ผิด ลดโอกาสเกิดอาชญากรรม และสร้างกลไกความรับผิดชอบของผู้ถือครองอาวุธปืนอย่างแท้จริงจะได้เสนอมาตรการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ให้เท่าทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ดังนั้น เพื่อให้ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการมีและใช้อาวุธปืนของประชาชน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมและให้เกิดความปลอดภัยเกี่ยวกับการมีและใช้อาวุธปืนในประเทศไทยได้มากที่สุด ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไข และเพิ่มเติมในประเด็นปัญหา ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติในการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ซึ่งตามมาตรา 13 (6) ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ผู้ศึกษา เห็นว่า เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 13(6) กฎหมายกำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่บุคคล ซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือปรากฏว่าเป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ แต่มิได้บัญญัติถึงขนาดให้มีการตรวจสอบถึงสุขภาพจิตของผู้ขอใบอนุญาตไว้แต่อย่างใด ซึ่งการที่จะทราบได้ว่าผู้ขออนุญาตมีอาการบกพร่องทางจิต วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนต้องอาศัยการตรวจวิเคราะห์จากผู้มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะ คือ แพทย์ หรือนักจิตวิทยา เนื่องจากกลุ่มอาการพวกนี้ ผู้ป่วยอาจจะไม่รู้ตัวว่ากำลังป่วยอยู่ก็ได้ และถ้าหากบุคคลซึ่งมีปัญหาทางสุขภาพจิตหากได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองอาจนำไปก่ออาชญากรรมที่ร้ายแรงได้ อีกทั้ง นายทะเบียนเองไม่สามารถวินิจฉัยด้วยตนเองว่า ผู้ขออนุญาตมีอาการทางจิตหรือทางประสาทหรือไม่ เนื่องจากนายทะเบียนไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง จึงทำให้เกิดเป็นปัญหาดังกล่าวขึ้นมา จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

เดิม มาตรา 13 “ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้ให้แก่

(6) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ” ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติม มาตรา 13 (6) และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน มาตรา 13 “ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้ให้แก่

(6) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือผู้ที่มีปัญหาเรื่องสุขภาพจิต

ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลต้องแนบเอกสารรับรองจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากโรงพยาบาลของรัฐหรือโรงพยาบาลในเครือที่ได้มาตรฐาน ซึ่งแสดงว่าบุคคลดังกล่าวมีสภาพร่างกายสมบูรณ์พร้อมและมีสภาพจิตใจปกติ ที่จะขอรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนได้”

และประเด็นปัญหาคุณสมบัติในการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนเกี่ยวกับการอบรม และทดสอบความรู้เบื้องต้นเรื่องอาวุธปืนประเทศไทย ไม่มีกฎหมายกำหนดบังคับว่าผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล จะต้องมีความรู้พื้นฐานที่พิสูจน์ได้ว่าผู้ขออนุญาตฯ มีความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธปืน แต่อย่างไรก็ตามกลับพบแต่เพียงการกำหนดหลักฐานหรือเอกสารที่ใช้ประกอบการขออนุญาตฯ ในคู่มือสำหรับประชาชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเอกสารการขออนุญาตเท่านั้น ซึ่งก็คือ หลักฐานการเป็นนักกีฬายิงปืนที่รับรองโดยนายสนามยิงปืนหรือนายกสมาคมกีฬายิงปืน ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งระบุชนิด ขนาดและประเภทของอาวุธปืนที่ใช้ในการกีฬา และหลักฐานการเป็นสมาชิกสนามยิงปืนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน โดยหลักฐานดังกล่าวใช้เฉพาะกรณีของผู้ขอ อนุญาตมีและใช้อาวุธปืนเพื่อการกีฬา จึงไม่ได้ครอบคลุมไปถึงประชาชนทั่วไป ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ถือเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนในประเทศไทย โดยใน มาตรา 13 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติไว้ถึง คุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาตให้มีและครอบครองอาวุธปืนไว้ในครอบครองเพื่อการใช้ส่วนตัว ซึ่งครอบคลุมถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ขออนุญาต ตั้งแต่ข้อกำหนดเรื่องสัญชาติ ความประพฤติ และสถานะทางกฎหมาย เช่น ต้องไม่เคยต้องโทษในคดีอาญาร้ายแรง ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เป็นผู้มีพฤติการณ์อันอาจเป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในเชิงลึก จะพบว่ากฎหมายฉบับนี้ ยังขาดข้อกำหนดที่ชัดเจนเกี่ยวกับ "ความรู้พื้นฐานในการใช้อาวุธปืนอย่างปลอดภัย" ของผู้ที่ประสงค์จะขอมิและครอบครองอาวุธปืนไว้ในครอบครอง แม้จะมีข้อกำหนดที่เข้มงวดในเรื่องคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้ขอใบอนุญาต แต่อย่างไรก็ตามกลับไม่มีบทบัญญัติในมาตราใดที่ระบุให้ผู้ขอต้องผ่านการอบรมหรือได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนอย่างถูกต้องและปลอดภัย ก่อนที่จะได้รับใบอนุญาตแต่อย่างใด เมื่อเปรียบเทียบกับระบบการออกใบอนุญาตขับขีรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ในประเทศไทย จะเห็นได้ว่า ผู้ขอใบอนุญาตขับขีรถจะต้องผ่านการอบรม ทดสอบความรู้ และทดสอบภาคปฏิบัติอย่างครบถ้วนก่อนที่จะได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนอันเนื่องมาจากความไม่รู้ หรือการขาดทักษะในการขับขีรถในทางตรงกันข้าม การอนุญาตให้บุคคลครอบครองอาวุธปืน ซึ่งเป็นอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง และสามารถส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น กลับไม่มีระบบการตรวจสอบหรือรับรองว่าผู้ครอบครองจะสามารถใช้อาวุธนั้นได้อย่างปลอดภัย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมแต่อย่างใด จากสภาพการณ์ในปัจจุบัน พบว่า มีประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ขออนุญาตมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง โดยไม่มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาวุธปืน ไม่ทราบถึงหลักการใช้งานอย่างปลอดภัย รวมทั้งไม่เข้าใจข้อจำกัดทางกฎหมายในการใช้อาวุธนั้น ส่งผลให้เกิดอันตรายทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้โดยง่าย ไม่ว่าจะเป็นการใช้งานผิดวิธี การเก็บรักษาที่ไม่ปลอดภัย หรือแม้กระทั่งการนำไปใช้ในทางที่ผิด ซึ่งปัญหาเหล่านี้สามารถป้องกัน

ได้ หากมีกระบวนการอบรมและทดสอบอย่างเป็นระบบก่อนการออกใบอนุญาต เมื่อพิจารณาแล้วผู้ศึกษาเห็นว่าควรกำหนดให้บุคคลผู้ขอมิและใช้อาวุธปืนได้นั้น มีความจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธปืนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามมาตรฐานที่ผู้ใช้อาวุธปืนควรที่จะรู้และต้องมีเอกสารรับรองจากสถาบันการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐานเพื่อใช้ประกอบในการขออนุญาต จึงขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยขอเพิ่มมาตราใหม่ขึ้นมาเป็นมาตรา 13 ทวิ ซึ่งมีบทบัญญัติดังต่อไปนี้

มาตรา 13 ทวิ ผู้มีความประสงค์จะขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามบทบัญญัติมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัตินี้ จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 และต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ จะต้องผ่านการฝึกอบรมและการทดสอบความรู้และทักษะในการใช้อาวุธปืนก่อนยื่นคำขออนุญาต โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอบรมและทดสอบ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในกฎกระทรวงว่า บุคคลผู้ประสงค์จะขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ต้องเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนอย่างถูกต้องและปลอดภัยไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง และต้องผ่านการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจากสถาบันหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากรัฐ โดยผู้เข้ารับการทดสอบต้องผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ทั้งนี้ ให้ผู้ขออนุญาตนำไปรับรองผลการอบรมและผลการทดสอบมาแสดงเป็นหลักฐานประกอบคำขออนุญาตมิและใช้อาวุธปืน เพื่อให้เป็นไปตามคุณสมบัติที่กฎหมายกำหนดอย่างครบถ้วน

2. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพียงครั้งเดียว โดยมีได้มีการเรียกมาตรวจสอบซ้ำ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตให้แก่ประชาชนผู้มีความประสงค์จะครอบครองและใช้อาวุธปืนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยเฉพาะใน มาตรา 23 (3) ซึ่งบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า “ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนให้มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตยังคงเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้นอยู่” การกำหนดอายุของใบอนุญาตในลักษณะดังกล่าว ถือเป็น การให้สิทธิครอบครองและใช้อาวุธปืนแบบ “ไม่มีวันหมดอายุ” โดยไม่มีการบังคับให้ต่ออายุ หรือเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบคุณสมบัติซ้ำเป็นระยะตามช่วงเวลาใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งนำมาสู่ ปัญหาสำคัญในด้านการควบคุมอาวุธปืนหลังจากที่มีการอนุญาตไปแล้ว ทั้งในเชิงข้อมูล ความเหมาะสม และความปลอดภัยของสังคมโดยรวม กล่าวคือ หลังจากที่รัฐอนุมัติใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้กับประชาชนแล้ว ภาครัฐไม่มีมาตรการรองรับหรือกลไกในการติดตามตรวจสอบ และควบคุมอาวุธปืนต่อไปในระยะยาว ส่งผลให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายในการดูแลความเหมาะสมของผู้ถือใบอนุญาตตลอดระยะเวลาที่ถือครองอาวุธนั้น นอกจากนี้ยังไม่มีกำหนดหน้าที่ให้เจ้าของอาวุธปืนต้องรายงานสถานะของอาวุธปืน หรือแสดงตนต่อเจ้าหน้าที่รัฐเป็นระยะ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า อาวุธปืนยังอยู่ในการครอบครองของเจ้าของเดิมหรือไม่ มีการเปลี่ยนมือโดยผิดกฎหมาย ถูกขาย เปลี่ยนแปลงสภาพ หรือหลุดรอดไปสู่บุคคลที่ไม่มีสิทธิหรือไม่ นอกจากนี้ เหตุผลหรือ

ความจำเป็นในการครอบครองอาวุธปืนของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ตัวอย่างเช่น บุคคลที่เคยประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายหรือการรักษาความมั่นคงของรัฐ เช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้อาวุธปืนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อบุคคลเหล่านั้นออกจากราชการ หรือเลิกประกอบอาชีพดังกล่าวแล้ว ก็อาจไม่มีเหตุผลที่เพียงพอสำหรับการครอบครองอาวุธปืนอีกต่อไป เช่นเดียวกับในกรณีของ นักกีฬายิงปืน ที่ในช่วงระยะหนึ่งของชีวิตอาจจำเป็นต้องมีอาวุธปืนไว้ใช้ในการฝึกซ้อมหรือการแข่งขัน เมื่อเวลาเปลี่ยนผ่านไป หากบุคคลนั้นยุติการเป็นนักกีฬา หรือไม่มีความเกี่ยวข้องกับการแข่งขันใด ๆ อีกแล้ว ความจำเป็นในการถือครองอาวุธปืนก็ควรได้รับการพิจารณาใหม่ว่าจะยังคงมีเหตุผลเพียงพอในการอนุญาตให้ครอบครองหรือไม่ หรือบุคคลที่ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนผ่านคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา 13 หากภายหลังบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งตามมาตรา 13 ไป แล้วก็อาจไม่มีเหตุผลที่เพียงพอสำหรับการครอบครองอาวุธปืนอีกต่อไป จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

เดิม มาตรา 23 ใบอนุญาตสำหรับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ตามความในส่วนนี้จะ ออกได้แต่ตามประเภทและมีกำหนดอายุ ดังต่อไปนี้ (3) ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น...

ผู้ศึกษาเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา มาตรา 23 (3) จึงขอเสนอยกเลิกข้อความในมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา 23 ใบอนุญาตสำหรับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ตามความในส่วนนี้จะ ออกได้แต่ตามประเภทและมีกำหนดอายุ ดังต่อไปนี้ (3) ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุ 3 ปี นับแต่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น

3. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บรายละเอียดอัตลักษณ์ของอาวุธปืน ปัจจุบันกลไกการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลภายใต้พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 นั้น มักจะ สิ้นสุดลง เมื่อมีการอนุมัติและส่งมอบใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติทางกฎหมายที่รองรับการตรวจสอบ ติดตาม หรือกำกับดูแล สถานะของอาวุธปืนและผู้ครอบครองภายหลังจากนั้นอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการควบคุมคือ การขาดระบบฐานข้อมูลส่วนกลางที่มีความสมบูรณ์และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้หน่วยงานภาครัฐประสบกับข้อจำกัดในการเข้าถึงและยืนยันข้อมูลสำคัญได้อย่างทันท่วงที อาทิ บุคคลผู้ใดครอบครองอาวุธปืนชนิดใด จำนวนเท่าใด และรายละเอียดเฉพาะของอาวุธปืนนั้น ๆ เป็นอย่างไร แม้หน่วยงานราชการจะมีการเรียกจัดเก็บอัตลักษณ์ของอาวุธปืน (หัวกระสุนปืนและเครื่องกระสุนปืน) เมื่อ

วันที่ 28 เมษายน 2568 ตามหนังสือราชการ ที่ สฎ.1118/ว 135⁸ ด้วยจังหวัดสุราษฎร์ธานี แจ้งว่ากรมการปกครองให้จังหวัดดำเนินการตามมาตรการเกี่ยวกับ การจัดเก็บอัตลักษณ์อาวุธปืน (หัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืน) ในพื้นที่ภูมิภาค โดยได้กำหนดให้จังหวัดสงขลา จังหวัดลำพูน จังหวัดขอนแก่น จังหวัดลพบุรี จังหวัดชลบุรี จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์ปฏิบัติการด้านการจัดเก็บข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลหัวกระสุนและปลอกกระสุนปืน เป็นจังหวัดนำร่องในการดำเนินการตามมาตรการการจัดเก็บอัตลักษณ์อาวุธปืน (หัวกระสุน ปืนและปลอกกระสุนปืน) โดยมีกลุ่มเป้าหมายในระยะเริ่มแรก ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในสังกัดกรมการปกครองนำอาวุธปืนมาดำเนินการจัดเก็บหัวกระสุนปืน และปลอกกระสุนปืนโดยเร็ว รวมทั้งประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ครอบครองอาวุธปืนในพื้นที่นำอาวุธปืนมาดำเนินการจัดเก็บหัวกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืน แต่ก็ไม่ได้บังคับกับหากไม่ปฏิบัติตามจะมีสภาพบังคับอย่างไรและถึงแม้จะมีการเรียกเก็บอัตลักษณ์ของอาวุธปืน (หัวกระสุน ปืนและปลอกกระสุนปืน) ไปแล้ว หากภายหลังมีการดัดแปลง แก้วอาวุธปืนให้ไม่เหมือนกับที่เคยจัดเก็บไปก็จะเกิดปัญหาตามมาได้ เพราะส่วนใหญ่จะไม่มีการเรียกมาจัดเก็บอัตลักษณ์อาวุธปืน (หัวกระสุน ปืนและปลอกกระสุนปืน) ซ้ำอีกสภาพการณ์เช่นนี้เป็นช่องโหว่ที่บั่นทอนความสามารถในการป้องกันและปราบปรามการใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิดอาญาได้ผู้ศึกษาเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตราเข้าไปในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติให้บังคับต้องมีการจัดเก็บรายละเอียดของอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเอาไว้ จึงขอเสนอให้เพิ่มเติมมาตรา 10 ทวิ ซึ่งจะสอดคล้องกับ มาตรา 10 ที่บัญญัติว่า อาวุธปืนที่ได้ออกใบอนุญาตให้ตามมาตรา ก่อน ให้นายทะเบียนทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้บัญญัติว่า

มาตรา 10 ทวิ ให้นายทะเบียนมีหน้าที่จัดเก็บข้อมูล รายละเอียด และอัตลักษณ์เฉพาะของอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนทุกกระบอกที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้ไว้ในครอบครอง โดยผู้ได้รับอนุญาตต้องนำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนมาให้ตรวจสอบ ณ สถานที่และภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกให้ผู้ได้รับอนุญาตนำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนมารับการตรวจสอบซ้ำได้ทุกระยะเวลาไม่เกินสามปีนับแต่วันที่มีการจัดเก็บข้อมูลครั้งล่าสุด ทั้งนี้ เพื่อยืนยันความคงเดิมของอัตลักษณ์ของอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนตามที่ได้จัดเก็บไว้ก่อนหน้านั้น

⁸ เทศบาลตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี.

ผู้ใดคัดแปลง แก้ไข หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้อัตลักษณ์ของอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนที่อยู่ภายใต้การควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ได้จัดเก็บไว้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บและรักษาอาวุธปืน ซึ่งตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ผู้ศึกษาเห็นควรให้ประเทศไทยควรจัดเก็บอัตลักษณ์ของอาวุธปืน (หัวกระสุน ปืนและปลอกกระสุนปืน) โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนจำหน่ายอาวุธปืนให้แก่ผู้ที่มีสิทธิครอบครองอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาต โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดย ควรกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จำหน่ายอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ต้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลอัตลักษณ์ของอาวุธปืน ได้แก่ หมายเลขทะเบียนประจำปืน ประเภทของอาวุธปืน ร่องรอยเฉพาะทางนิติวิทยาศาสตร์ (เช่น ร่องรอยจากลำกล้อง หัวกระสุน และปลอกกระสุน) ข้อมูลประวัติการครอบครองอาวุธปืน โดยให้ดำเนินการจัดเก็บและบันทึกเข้าสู่ฐานข้อมูลกลางก่อนจำหน่ายอาวุธปืนแก่ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปยังแหล่งที่มาของอาวุธปืนได้อย่างมีประสิทธิภาพในกรณีเกิดเหตุอาชญากรรมภายหลังที่ผู้ครอบครองอาวุธปืนได้รับอนุญาตไปแล้วนั้น และ การจัดเก็บอัตลักษณ์ซ้ำภายหลังการอนุญาตให้ครอบครองควรกำหนดให้ผู้ครอบครองอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการ ต้องนำอาวุธปืนมาขึ้นตรวจสอบและจัดเก็บอัตลักษณ์ซ้ำภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๆ 3 หรือ 5 ปี โดยการตรวจสอบดังกล่าวควรครอบคลุมถึงสภาพของอาวุธปืน ความเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างหรือการตัดแปลงใด ๆ ที่อาจมีผลต่อร่องรอยทางนิติวิทยาศาสตร์มาตรการดังกล่าวจะช่วยป้องกันการคัดแปลง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะของอาวุธปืนที่เคยผ่านการจัดเก็บอัตลักษณ์ไว้แล้ว ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการติดตามตัวผู้กระทำความผิดในกรณีที่มีการใช้อาวุธปืนในการก่อเหตุอาชญากรรม นอกจากนี้ ยังควรมีการพัฒนากระบวนการฐานข้อมูลแบบบูรณาการของผู้ถือครองอาวุธปืนให้มีความทันสมัยเป็นระบบดิจิทัลที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย (เพื่อควบคุมทะเบียนบ้านและข้อมูลประชาชน) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เพื่อสนับสนุนงานสืบสวน สอบสวน และควบคุมอาชญากรรม) กระทรวงยุติธรรม (เพื่อประสานข้อมูลทางคดีและการพิสูจน์หลักฐาน) หน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องระบบดังกล่าวควรสามารถตรวจสอบประวัติอาชญากรรม การเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมาย และการกระทำผิดของผู้ถือครองอาวุธปืนได้แบบเรียลไทม์ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานรัฐสามารถป้องกันและควบคุมความเสี่ยงจากการใช้อาวุธปืนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นผู้ศึกษาเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตราเข้าไปในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติให้บังคับต้องมีสถานที่จัดเก็บ และรักษาอาวุธปืนให้ปลอดภัย จึงขอเสนอให้เพิ่มเติมมาตรา 23 ทวิ ซึ่งต่อจากมาตรา 23 ในเรื่องอายุของใบอนุญาต และเป็นมาตราสุดท้ายในหมวดที่ 1 ส่วนที่ 1 ในเรื่อง อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล โดยให้บัญญัติว่า

มาตรา 23 ทวิ ผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ต้องเก็บรักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนดังกล่าวไว้ในสถานที่ที่เหมาะสม มีความมั่นคงแข็งแรง สามารถป้องกันมิให้บุคคลซึ่งไม่มีสิทธิ์เข้าถึงได้ และต้องแยกเก็บอาวุธปืนออกจากเครื่องกระสุนปืน โดยชัดเจน รวมทั้งจัดทำแผนที่แสดงสถานที่จัดเก็บ รายการอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ตลอดจนมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ใช้บังคับ และยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนเพื่อเก็บรักษาไว้สำหรับการตรวจสอบ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นกรณีจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทและให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนได้

เอกสารอ้างอิง

เทศบาลตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=1145138684325188&set=pcb.1145140157658374> . ,
สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2568.

BBC NEWS ไทย, (2022).กราดยิงหนองบัวลำภู : อดีตตำรวจกราดยิงศูนย์เด็กเล็กสังหาร 36 ชีวิต ตำรวจชี้
แรงจูงใจมาจากเครียดสะสมและทะเลาะภรรยา.สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2568, จาก

<https://www.bbc.com/thai/thailand-63155949>

Ch 7HD NEWS ข่าวออนไลน์,(2568).นีกว่าไม่มีกระสุน เด็ก 17 ทำปืนสั้นใส่อกเพื่อนดับ.สืบค้นเมื่อ 23
สิงหาคม 2568, จาก <https://news.ch7.com/detail/813903>.

Thai PBS Digital Media.(2563). เด็ก ป.4 ขโมยปืนพ่อโซ่วลั่นใส่เพื่อนอาการสาหัส สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม
2568, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/287594>.

Thai PBS Digital Media.(2567). 4 ปี เหตุการณ์กราดยิงโคราชกับการถอดบทเรียน จนอยากถอดใจ?.สืบค้น
เมื่อ 22 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.thaipbs.or.th/now/content/787>.

Thai PBS Digital Media.(2568). สหรัฐฯ เร่งสอบเหตุกราดยิงในโรงเรียนประถม เสียชีวิต 2 เจ็บ 17 สืบค้น
เมื่อ 26 สิงหาคม 2568, จาก<https://www.thaipbs.or.th/news/content/355848>.